

- Foto: Gorm Valentin

Onkel Danny tav

Tja-a Cha-Cha

De Sidste År, situationsrapport:
Patienten

Med sorte negle, Tribini-slips, jakkesæt

Presley og T.S. Eliot, hvis store digtcyklus 'Ødemærken' løber som en vigtig understrøm igennem hele Turélls forfatterskab. Hans lyriske hovedværker: Sektens af Mariana og Karma Cowboy fra det tidlige forfat-

og Chaplin-bowler var Dan Turèll en del af sit livsværk. Alt hvad han gjorde, skrev og sagde var en del af et kæmpe design. Bo Tao Michaëlis siger farvel til en poetisk dandy.

København har mistet noget af sin magt. Onkel Danny er død, alt for tidligt og alt for meningsløst selv for en boheme, som for så vidt aldrig skånede sig selv, levede stærkt både i sit arbejde og sin altid nygerrige livsglade. Og så må man alligevel undre sig over, hvor meget han nåede i sit korte livforløb. Hans værker er længe over de hundrede og er spredt over alle gener og alle former. Selv var han - med sine sorte negle, Tribini-slips, jakkesæt og Chaplin-bowler - en del af sit livsværk, ligesom han på samme måde som franskmændene Stéphane Mallarmé anså alle sine tekster som kapitler i en stor bog. Alt hvad Dan gjorde, skrev og sagde var en del af et kæmpe design 'a divine plot' for nu at citere Edgar Allan Poe, en anden af Turèlls mange åndelige gudfædre. Og han var ligeså paradoksal som den mystiske amerikaner, en moderne kunstner, alligevel med ægte respekt og trofast omsorg for alt hvad der var gammelt. Et omvendende leksikon for al skens variteter inden for kunst, kultur, religion og musik.

Man var hurtigt på hat med Dan, helst hvis man havde samme smag og kærlighed som han, men også selv om man - som jeg - tit var uenig med ham om det og hint. Han var en of-fentlig person, en 'kändis' der kunne ses i Se & Hør, men også en reporter fra København på vrangen. Mange blev dus på ham. I denne avis, en af Politikens 'radiser', som med sine i byen skabte sin helt egen genre. Jeg har en gang sammenlignet ham med pariseren Henry Murger, som i forrige århundrede skrev små historier fra Paris-bohemen, en af dem dannet baggrund for Puccinis

opera La Bohème. Og det var han, en borgerskabets flaner, der berettede om Københavns mysterier. Og med hvilken bagage på turern. Han elskede Allen Ginsberg såvel som Herman Bang, H. C. Lumbye såvel som Lou Reed. B. S. Ingemann kunne han uden- ad og følte sig tæt beslægtet med den bedste Gustav Wied. Han koketterede gerne med sin folkelighed, men elskede dog også i det skjulte rollen som grand seigneur. Han var stolt af sine proletariske rødder - Danry. Men sandelig også af sine franske aner - Turèll. Som byens poetiske dandy holdt han en god dansk litteratradition ved lige. Dan Turèll gik i samme spor som dem en Johannes Welter og Jens August Schade i Mellemkristiden trak igennem minefeltet. Dans personlige minefelt var imidlertid Vesterbro, som han besang i sine lange, cantogrige digte. Og som han frit brugte som mageløs gobelin i sin serie på 12 krimier som i Mørket.

Men da var Dan allerede verdensberømt i Danmark. Hans Vangede Billeder fra 1975 blev en for-tjent bestseller og hans abso-lutte hovedværk i di prosa. Småborgerlige nærbilleder fra den forfærte side i Gentofte Kommune blev bibel for mange unge som i bogens fokusering på ghmt fra en rute frem mod det at blive voksen følte et klart valgslagskab.

Dan Turèlls indblik i en anden ungdomsverden end den urbane og borgerlige middel-klasses ungdom, vi kender fra Jørgen Stein, Midt i en jæzztid og Den kroniske Ustyld fænge- de hos de store årgange, der ligesom ham selv ikke var født ind i den traditionelle dannel- sesarbejde, som var præget af exmnasie og universitet. Van-

der så Biller var verdslig - både som personlig forestilling og som skole for livet. Dan besang de tusinders omtumlede ungdomsår og deres baggrund i en egen næsten homerisk stil, hvor hans personer opnåede myte- eller heltetatus i hans egen verden. Ingen ved længe- re rigtigt hvor Gentofte ligger, alle hvad Vangede er og står for. De nedlagte Villabyernes bio, men også her tager Dan en social høvn, ved at lade denne biograf for evigt være i billeder- ne af Vangede. Schlagerne af Blueberry Hill løber gennem bogen og gav faktisk økalt navn til nogle bakkert fotos op ad Gentofte Ståtion. Disse bus- kkedt høje ved 'Syflithospi- talet' på vej til station var ste- der man tog sin udkårne hen for at kysse og kramme. Og så midt i det hele, midt i kæreste- riet med dens petting sætter der så en melankolsk spleen ind, der faktisk lyder som øvrgrænen 'Why must I be a teenager in love'.

For sådan var det med den Weltschmerz i puberte- ten, hvor man sørgede for 'tilfældigt' at komme på trol- leyvogn med den udkårne, hen- de man i det skjulte med smer- te og sødme bagte på. Alt det ligesom i Vangede Billeder og dog meget mere og altid med den skæve lune, der et eller andet sted drillerende og dømmensk tog pis på nogen eller noget. Men man skulle ikke tage fejl af den 'falske navitet'. Dans given den i rollen som ukendt søn af folket. Han var suverænt og citerende velbevandret i hele verdens kultur, og med hele verden mener jeg faktisk hele Europa. Og hvilket overflødig- hedstorn, hvilken skatidiske af skens viden var der ikke i Dans hjerne, under den skalle- de isse og den sorte hat, som han altid satte som han ville. Her var plads til både Elvis

simpelt hen. Abner sig bare for hvad der kommer. Så sker der da dét.

★

Drøm: At undslippe kroppen. Hvad skal jeg med den? Jeg er god nok som jeg er, for god til den elendige besværlige parasit.

★

I nat drømte jeg jeg var død. Som jeg husker drømmen var det ganske uden rædsel, men kisten var forbandet ubequem.

★

Tout comprendre, c'est tout pardonner

Jo mere c jo mere p

★

Og hvad bliver der så tilbage? Kraniet af den tavse tilgivende der forstod at idioterne bare var idioter, uforskyldt, unødgøreligt og med livsværig tæletid.

★

Virvar: Vi var.

Universets eneste Gyldne Råstof, eneste Alkymien værdig: Tid...

Tid var vi. Virvar

Før & Efter Frygtens Fødsel.

Nyårsnat

Kære Dan, du er sgu svær at kredse ind med mine fattige ord. Du lærte os at 'børneloktere boller bare bedre', og at der er megen visdom at finde i Anders And og Co. Du anså mig for at være et håbløst æggehoved. Og jeg fandt dig ofte flipper og til tider poppet. Men du var altid en sublim oplevelse, en god samtale, en kritisk ven. Og inden under dit uomtvistelige show-manship var du faktisk en sky person, et dejligt menneske, en generøs giver, en guddommelig gentleman of the old school. Og en sund modernist med kritisk øje til Yppiedannmark, som du med sørgsår var i gang med at kvæste din elskede hovedstad til et mandant cappuccino-ak-varium med væg-til-væg-spejle og filosofisk fast food fra kurser i management. Du havde ero-bret København, gjort Vesterbro til Turèll-country og nu ville du ikke sidde tilbage, syg eller ej, og se dem ændre dine cure i byen, dine regnfulde gader og dine smådymge steder. Der hvor din sidste sorte ro-mane om jalousi-drab og and-syge foregår, i pjaltproletaria-tets lejekaserner i et landskab som alle storbyarkitekter har glemt eller behandlet som no-gret; hunden har slæbt med ind i staden.

Du skyvede selvmiddenhed da du blev ramt af samme syg-dom som Humphrey Bogart (Jeg ved at du forventer den sørgelige sammenligning), og du døde med støvlerne på. Trist, tragisk at København ved din alt for hurtige død har mistet så stor en del af sin magt. Sin charme. Dan, den du gav hende med din person og dit værk.

terskab som officielt sætter i 69 (real i 66) viser ham som sprogmageren og mystikeren med inspiration både fra nyere de amerikanske lyrik og budd-hisme. USA var hans valgte fædreland og engelssk hans stedmodersmål, men aldrig så-dan at han blev en skidvigtig 'udenlandsdansker', for fin til røde pølser og Giro 413.

■ **Tja-a Cha Cha** blev Dan Turèlls sidste digtsamling. Ud-dragene i rammen er udplukket af Søren Vinterberg. **Tja-a Cha Cha** udkom den 26. oktober på Borgen til 168 kr.